

Δuo ξένοι στην ίδια πόλη. Biennale VC Convergence **Από τον Γιώργο Γεωργακόπουλο (απευθείας από Πεκίνο)**

Το φθινόπωρο του 2005 ο εικαστικός επισκέπτης του Πεκίνου θα είχε την ευκαιρία να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις καλλιτεχνικές δραστηριότητες στην κινεζική πρωτεύουσα. Η ευκαιρία ήταν η 2η Μπιενάλε του Πεκίνο υπό την σκέπη των κρατικών φορέων πολιτισμού και της αντίστοιχης κρατικής αισθητικής επιλογής των αναρίθμητων έργων και καλλιτεχνών απ' όλο τον κόσμο. Πρόκειται για εκδήλωση μεγάλης προβολής και επισκεψιμότητας που στεγαζόταν στο Εθνικό Μουσείο Τέχνης και στο κτίριο με τον βαρύ τίτλο μουσείο 'Μιλλένιουμ'. Τέτοιες εκδηλώσεις που συγκεντρώνουν πλήθος φιλότεχνων από τον κόσμο δίνουν την ευκαιρία να φωτιστεί και ένα άλλο μέρος της νέας κινεζικής εικαστικής σκηνής που ευκαιριακά ονομάστηκε Biennale off, αντί-Μπιενάλε καθώς και τις εκθέσεις convergence και το each his own που στεγάζονταν στο παραχωρηθέν από το κράτος πρώην βιομηχανικό συγκρότημα 798. Πρόκειται στην ουσία για δύο γκέτο αμφοτέρωθεν ή άμεσα επιδοτούμενα από το κράτος που πρεσβεύουν δύο τελείως διαφορετικές αντιλήψεις για την τέχνη αλλά και διαφορετικά οικονομικά μοντέλα. Το ένα υποστηρίζεται άμεσα από τους κρατικούς φορείς της κεντρικής καλλιτεχνικής εξουσίας ως η τροφή του λαού και το άλλο υποστηρίζεται έμμεσα επιτρέποντας χωρίς ενοχλήσεις στους δημιουργούς και τους επιμελητές να παράγουν το έργο και τις ιδέες τους. Αν ζούσαμε πριν το 1989 στην ανατολή της Ευρώπης θα κατανοούσαμε πλήρως το πρώτο μοντέλο, ζώντας όμως στη δύση της Ευρώπης κατανοούμε πλήρως το δεύτερο μοντέλο. Δεν υπάρχει επί της ουσίας αμφισβήτηση του ενός μοντέλου από το άλλο, στο 1,5 δις κατοίκων υπάρχει χώρος για όλους όπως δεν υπάρχει αντί-Μπιενάλε χωρίς Μπιενάλε.

Η πορεία του έργου δεν είναι δημοσιο-υπαλληλική σχέση. Τα υπόλοιπα και τα απολειψίδια έργων που κρέμονται στο σκονισμένο λουλουδάτο σαλονάκι της γιαγιάς δεν είναι εικόνα διεθνούς έκθεσης. Δεν μπορούμε να κοροϊδευόμαστε πάντοτε. Απολιθωμένα έργα ερασιτεχνών γέρων κάθε ηλικίας είναι κάτι που μόνο γερά στομάχια μπορούν ν' αντέξουν. Βλέπεις η κατάθεση ψυχής (ψυχούλα και τα σχετικά) δεν ταυτίζεται πάντοτε με την τέχνη αλλά με την εργασιοθεραπεία. Ισόβιοι πρόεδροι-καλλιτέχνες και μαζορέτες δεν παράγουν τέχνη, σπαταλούν άδικα τον χρόνο τον δικό τους και τον δικό μας διηγούμενοι ασήμαντες και βαρετές ιστορίες. Ο καλλιτέχνης - πρόβατο παρελαύνει υπό τους ήχους των εμβλημάτων, η τροφαντή βοσκοπούλα το σαλαγάει μέσα από τη ζεστή κάπα της και η ελληνοτουρκική διένεξη παίρνει άλλες διαστάσεις για το πώς μπορεί να προσφέρει περισσότερα στην τέχνη. Το MOBA (Museum Of Bad Art) στις Ηνωμένες Πολιτείες θα μας δείξει σύντομα τα νέα του αποκτήματα. Όταν πρόθεση είναι η προσφορά του ελάχιστου και του εύκολου με αντάλλαγμα μια σειρά στο ασήμαντο βιογραφικό (για ποια χρήση;) ή οι πέντε νύχτες στο Πεκίνο, τότε βρισκόμαστε στο σωστό δρόμο της λούφας. Μην κρεμάμε τα μούτρα αν το έργο του λουλουδάτου καναπέ θα επιστρέψει αύριο στη θέση του περισσότερο σκονισμένο και πιο θλιβερό, γιατί εκεί ακριβώς ανήκει. Κάποιοι άλλες παρουσίες όμως, αρχίζουν να φαίνονται, όταν οι δεινόσαυροι αρχίζουν να εκλείπουν και οι καταθέσεις ψυχής πάνε για αναλήψεις. Οι μηχανές αρχίζουν να λειτουργούν αλλού, σιωπηλά στην αρχή. Οι μηχανισμοί της πρωτοβουλίας και οι εγκέφαλοι δουλεύουν, χέρια και άνθρωποι παράγουν συλλογικά - συστηματικά - στοχευμένα. Νεκρά εργοστάσια ζωντανεύουν και οι ιμάντες αρχίζουν να τρέχουν. Εδώ η σκόνη δεν προλαβαίνει να επικαθήσει σε ανθρώπους και έργα, στροβιλίζεται στον αέρα, βρίσκεται σε συνεχή κίνηση από τη δραστηριότητα τη νοητική και τη σωματική. Τη μια εικόνα διαδέχεται η άλλη και ο ένας ήχος σε προτρέπει να προχωρήσεις, να παίξεις, να δεις, να μυρίσεις. Τα «στρόμπα» δεν χρειάζεται λάδι και συμπάθεια για να τρέξουν. Για να παίξεις μπιλιάρδο δεν είναι αναγκαίο να ξέρεις από πριν. Και η Κιβωτός του Απόδημου έπρεπε να είναι δίπλα.

Η σημαία του κράτους δεν είναι ταυτότητα του καλλιτέχνη. Δεν υπάρχει εμείς, εσείς και οι άλλοι. Είμαστε όλοι μαζί εδώ για να πούμε κάτι, μόνο όταν έχουμε να πούμε κάτι. Για να παραχθεί, να ευδοκιμήσει και να προβληθεί η δημιουργία δεν χρειάζονται παράτες, παιάνες και αγκυλωμένοι μονολιθικοί μηχανισμοί. Χρειάζεται πρωτοβουλία, ευελιξία, ρίσκο και σπώνσορες - ακόμα κι αν κάποτε δεν το λέμε στα ίσια. Τα παχύδερμα που φέρουν στις ράχες τους τις ζωγραφιές τους κοιμούνται, τρώνε και αφοδεύουν με τις ίδιες ζωγραφιές μέχρι το θάνατό τους χωρίς ποτέ να μπορούν να κάνουν κάτι άλλο. Είναι το μόνο κοινό στοιχείο που θα μπορούσε να διακρίνει κανείς σε αυτούς τους δύο ξένους στην ίδια πόλη.

Με αφορμή την εγκατάσταση «Αθήνα-Πεκίνο» του Χάρη Κοντοσφύρη

Γιώργος Γεωργακόπουλος
Διευθυντής CHEAPART

«Αθήνα-Πεκίνο», Χάρης Κοντοσφύρης
2η Διεθνής Μπιενάλε του Πεκίνο
Μουσείο της Χιλιετηρίδας της Κίνας
20.9 - 20.10.2005